

квітня 1898 року. Це був день зародження радіотелемеханіки. На жаль, першість у цій справі приписується Ніколі Теслі, який подав заявку на патентування радіокерованого судна 1 липня 1898 року, а публічно продемонстрував винахід у вересні цього ж року. Проте Пильчикова журналісти тоді називали “російським Теслою”.

Розробками Пильчикова зацікавилось та почало їх фінансувати міністерство оборони Російської імперії. Йшлося про створення радіокерованих мін тощо. Його деякі пізні роботи залишилися засекреченими. Але ж орденами Святого Володимира 4 ступеня, Святого Станіслава 2 ступеня, Святої Анни 2 ступеня за просто так не нагороджували. Вірогідно, й іноземні розвідки (а у Харкові тоді діяли консульства Німеччини тощо) теж не залишилися байдужими. Отже, помер Микола Дмитрович Пильчиков загадковою смертю в лікарні 19 травня 1908 року від кульового поранення серця. Дійсна причина смерті явно зфальсифікованим слідством не була встановлена. Офіційна версія поліції — самогубство.

Найбільш вражає майже повне забуття професора Пильчикова (як і його батька) після смерті. Іменем цього “українського Тесли” не названо жодного навчального закладу, жодної вулиці чи бодай провулку в Україні. Не відбувалося жодного вшанування його пам’яті на рівні держави або хоча б Харкова чи Одеси. Навіть у Харківському національному університеті радіоелектроніки намалювали галерею видатних вчених-винахідників, де є Попов та інші росіяни, але ж нема Пильчикова...

ГЛОБАЛЬНА УРБАНІЗАЦІЯ ЯК ОБ’ЄКТ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Шевцова А.І.

Науковий керівник –Фесенко Г.Г., д-р філос. наук, доцент

У сучасних урбаністичних процесах культура відіграє особливу роль – постає своєрідною проекцією на природний ландшафт й водночас просторовим відображенням накопиченої еволюції культур в певній місцевості. «Культурний ландшафт» міста розглядається не тільки у перспективі техногенних або модифікованих просторів, що слугують інфраструктурою або фоном для колективного існування, а й з метою висвітлити його самобутність.

У Європейській ландшафтній конвенції «ландшафт» визначається як «частина землі», що сприймається мешканцями чи відвідувачами такою, що розвивається у часі під впливом природних сил та людини. Наголошується, що ландшафти є важливим компонентом «середовища

людей», вираженням різноманітності їхньої культурної та природної спадщини, а також основою їхньої ідентичності». Такий широкий фокус уваги до концепту «ландшафт» відрізняється від того, що був закладений у Конвенції ЮНЕСКО про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини, – як території, на якій перебуває цінність, «визначні місця, які є універсальною цінністю з точки зору історії, естетики, етнології чи антропології».

Підкреслюється відмінність між природними і культурними ландшафтами. Вихідною для ландшафтознавців є ідея про те, що саме в культурних, соціальних та історичних умовах суспільства формують своє «людське» ставлення до навколишнього середовища, перетворюючи його на «ландшафт». Вихідною для ландшафтознавців є ідея про те, що саме в культурних, соціальних та історичних умовах суспільства формують своє «людське» ставлення до навколишнього середовища, перетворюючи його на «ландшафт». Наразі посилюється дискусія щодо векторів розгортання культурного ландшафту міста – як активу для соціально-економічного розвитку, й водночас для забезпечення гармонійного втручання в історичне середовище. Практики збереження культурних ландшафтів стають частиною самобутнього і успішного міського дизайну.

У культурному ландшафті міста у своєрідний спосіб відбиваються духовні потреби і прагнення містян. З іншого – швидка і неконтрольована урбанізація здатна призвести до соціальної та просторової фрагментації, погіршення якості міського середовища. Це може бути відбуватися через надмірну щільність забудови, стандартизацію і одноманітність будівель, руйнування історичних міських локацій, втрату громадського простору, соціальну ізоляваність тощо. Зокрема, через руйнування культурної спадщини можуть посилюватися тенденції нестійкості та нежиттєздатності міст. У такій ситуації міський дизайн (як матеріальний, так і символічний) стає вагомим ресурсом для покращення «життєвого простору» міст, підтримки соціальної згуртованості в урбанізованому середовищі, а також збереження балансу між зростанням міст і якістю життя.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА МІСТ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Слюсар Д.О.

Науковий керівник – Фесенко Г.Г., д-р філос. наук, доцент

У 1992 році ЮНЕСКО визначили три категорії культурних ландшафтів, що можуть бути включені до переліку світової спадщини че-